

VIITTOMAKIELISET ALUEELLISET FOORUMIT 2019

TECKENSPRÅKIGA REGIONALA FORUM

**Osallistu ja vaikuta!
Delta och påverka!**

15.2. 10:00-15:00
Tampere Tammerfors

15.3. 10:00-15:00
Helsinki Helsingfors

29.3. 10:00-15:00
Turku Åbo

5.4. 10:00-15:00
Jyväskylä

12.4. 10:00-15:00
Oulu Uleåborg

Avoin kaikille ja kahvitarjoilu!
Öppet för alla, kaffe serveras!

Suomen Kuurosokeat ry
Föreningen Finlands Dövsblinda rf

KUUROJEN PALVELUSÄÄTIÖ sr
DÖVAS SERVICESTIFTELSE sr

HEIDI VÄISÄNEN

TUNTOSARVI

Suomen Kuurosokeat ry:n järjestö- ja jäsenlehti

1

2019

Kuntoutustoiminta keskittyi Tampereelle
Elämänmakuista elämää

Pääkirjoitus	3
Voimavaroja arkeen.....	4
Tietoa Kelan etuuksista.....	7
Vertaistukea sopeutumisvalmennuksesta.....	8
Vaikuta aluefoorumeilla.....	11
Kuntoutuksen tilat uudistettiin.....	12
Kohdennettujen avustusten asiakaskysely.....	14
Esteettömyyspalkinto VTS Ristontalolle.....	15
Elämänmakuista elämää.....	16
Ilmoitukset.....	18
Takakansi.....	24

Kansikuva: Anne Palo tunnustelee, kuka kissoista on silitettävänä. Tällä kertaa paikalla on HuliVili. Koko tarina s. 16. Kuva: Heidi Häyrynen.

TUNTOSARVI
45. vuosikerta
ISSN 0358-2280

Julkaisija
Suomen Kuurosokeat ry

Taitto
Heidi Häyrynen

Päätoimittaja
Heidi Häyrynen
p. 040 753 2026
viestinta@kuurosokeat.fi

Viestinnän työryhmä 2019:
Leila Rytimaa ja Sanna Paasonen.
Työntekijöiden edustajat: Heidi Häyrynen, Jaakko Evonen
Yhteinen sähköposti: viestintaryhma@kuurosokeat.fi

Hinta
Vuosikerta 25 euroa. Suomen Kuurosokeat ry:n jäsenille ja asiakkaille ilmainen. 11 numeroa vuodessa printtilehtenä, pistekirjoituksella, Daisy-äänilehtenä, sähköisenä Luetus-ohjelmassa ja pdf-näköislehtenä verkossa.

Tilaukset ja osoitteenmuutokset
Suomen Kuurosokeat ry,
Insinöörinkatu 10, 33720 Tampere.
s-posti: kuurosokeat@kuurosokeat.fi. Toimiston aukioloaika ma-pe klo 9.00–15.

Painopaikka
Grano Kuopio

Toimituksella on oikeus käyttää lehden juttuja yhdistyksen internet-sivuilla www.kuurosokeat.fi.

Kuntoutustoiminta siirtyi Tampereelle

Minulla on ilo ilmoittaa, että olemme tehneet Kelan kanssa sopimuksen kuntoutuspalvelujen tuottamisesta vuoden 2019 alusta. Järjestämme kuntoutusta lapsille, nuorille sekä aikuisille kuulonäkövammaisille ja kuurosokeille omissa tiloissamme Kuurosokeiden Toimintakeskuksella Tampereella. Kuntoutusjaksoille voi osallistua myös omaisia.

Tilat on suunniteltu ja kokonaan peruskorjattu kuulonäkövammaisia ja kuurosokeita asiakkaita varten. Käytettävissä on myös perhehuoneita.

Kuntoutuspalvelut ovat olleet tärkeä osa Suomen Kuurosokeat ry:n toimintaa jo 1990-luvulta alkaen. Historiallisista syistä johtuen kuntoutusta tuotettiin pitkään kahdella paikkakunnalla, Jyväskylässä ja Tampereella.

Yhdistyksen hallitus ja vuosikokoukset ovat aika ajoin miettineet, voisiko toiminnan keskittää yhdelle paikkakunnalle. Tällöin työtä tekemässä olisi yksi kuntoutustyöryh-

mä ja laajemman toiminnan takia tilat olisivat tehokkaassa käytössä.

Monta asiaa toteutui peräkkäin. Nyt kaikki tilat on suunniteltu ja remontoitu nimenomaan kuurosokeille ja yhteen paikkaan. Saimme aluehallintoviraston (AVI) toimiluvan uusi-tiluille tiloille, ja Kela hyväksyi meidät palveluntuottajaksi.

Kaikkein tärkeintä kuitenkin on, että kuntoutukseen haetaan, saadaan myönteisiä kuntoutuspäätöksiä Kelalta ja kuntoutusta toteutetaan. Toteutuva kuntoutus on päättäjille tärkein osoitus kuurosokeuskuntoutuksen tarpeellisuudesta ja hyödyllisyydestä. Tulevaisuudessa kuntoutuspäätösten tekeminen ja rahoitusvastuu tulee todennäköisesti siirtymään sote-alueille. Vain osoittamalla toiminnan tarve ja tarpeellisuus voi taata sen, että laadukkaita ja osaavia palveluja saadaan jatkossakin.

Risto Hoikkanen
kuntoutumis- ja asumispalvelujohtaja ♦

Voimavaroja arkeen

Kuntoutusporukka on valmiina vastaanottamaan asiakkaita.

Teksti ja kuva: Heidi Häyrynen

Ylivieskalainen **Pekka Jaakola** on puheella kommunikoiva sokea. Jaakolan viimeisin kuntoutusjakso oli vuonna 2011, joten uudelle jaksolle hakeutuminen tuntui hänestä ajankohtaiselta. Motivaatiota toi myös suunnitelma uuden tietokoneen hankinnasta.

Jaakola pääsi Suomen Kuurosokeat ry:n toteuttamaan yksilökuntoutukseen.

– Kurssin tavoitteena oli, että opisin muun muassa käyttämään mahdollisesti tulevaa uutta tietokonetta ja sen ohjelmia, Jaakola kertoo.

Kuntoutusjaksoa tarvitaan, kun kuulonäkövammaisen elämäntilanteessa tai aisteissa on tapahtunut muutoksia, jotka aiheuttavat hänelle haasteita. Asiantuntijoiden kanssa haetaan voimavaroja ja valmiuksia mahdollisimman hyvään arkeen.

Kuulonäkövamma vaatii työntekijöiltä erityisosaamista

Suomen Kuurosokeat ry järjestää kuntoutusta kuulonäkövammaisille lapsille, nuorille ja aikuisille tai henkilöille, joilla on monivammaisuuteen liittyviä aistien käytön ja kommunikaation ongelmia.

Yhdistys tuottaa Kelan rahoituksella lasten, nuorten ja aikuisten kuulonäkövammaisten yksilökuntoutusta. Lisäksi järjestetään sopeutumisvalmennuskursseja STEA:n rahoituksella.

Kilpailu rahoituksesta on viime vuosina kiristynyt. Kela kilpailuttaa kuntoutuspalvelujen tuottajat määräajoin, ja ratkaisevaksi tekijäksi kilpailutuksessa on noussut hinta. Myös uusia toimijoita on tullut.

– Monet kuntoutuslaitokset ovat yhdistäneet voimansa. Ne tarjoavat entistä rohkeammin ja monipuolisemmin eri kuntoutusmuotoja, kertoo kuntoutuksen työntekijä sosionomi (AMK) **Hanna Tenhunen**.

On tärkeää, että kuulonäkövammaisten kuntoutus säilyy Suomen Kuurosokeat ry:llä. Yhdistyksen kuntoutustyöntekijöillä on korkea ammattitaito ja pitkä kokemus kuulonäkövammaisten kuntoutukselta. Sitä on järjestetty 1990-luvulta lähtien. Asiakasryhmä tunnetaan

hyvin. Osaaminen näkyy palveluiden laadussa.

– Kuntoutustyöntekijöillämme on erityisosaamista ottaa huomioon kaksoisaistivamman seurannaisvaikutukset, toteaa sosiaalityöntekijä ja kuntoutuksen vastaava **Kaija Pekkanen**.

Yksilöohjausta

Yhdistyksen kuntoutus on tänä vuonna keskitetty Kuurosokeiden Toimintakeskukseen Tampereelle. Tilat ovat uusitut ja esteettömät. Viihtyisällä alueella sijaitsevat myös asumispalvelut ja hallinto.

Kuntoutusjaksot suunnitellaan yksilöllisesti asiakkaan elämäntilanne huomioiden. Jaksot voivat sisältää esimerkiksi kommunikaatioon, liikumistaitoon ja teknisten apuvälineiden käyttöön liittyviä asioita. Tavoitteet asetetaan yhdessä kuntoutujan kanssa.

– Kuulonäkövammaisten kuntoutus on pääosin yksilöohjausta. Ohjaus kuntoutusjaksolla on vuorovaikutteista. Ratkaisuja kuntoutujan tilanteeseen mietitään yhdessä hänen ja kuntoutustyöntekijän tapaamisissa, Pekkanen sanoo.

– Kuulonäkövammaisen kokonaistilanne otetaan hyvin huomioon, Tenhunen lisää.

Omaiset ovat tervetulleita mukaan. He ovat tärkeitä, kun opittuja asioita siirretään arkeen. Kuntoutuja omaisena lapset voivat olla mukana koko jakson ajan ja aikuiset viisi vuorokautta.

Antoisa kurssi

Pekka Jaakolan kuntoutusjakso toteutettiin kolmessa eri osassa. Kestoksi tuli yhteensä 13 vuorokautta. Jälkikäteen mietittynä hän olisi kaivannut tietokoneen tutustumisosiin vielä yhtä lisäjaksoa. Muuten Jaakola on ollut tyytyväinen. Henkilökuntakin oli pääsääntöisesti tuttua.

– Kurssi oli erinomaisen antoisa. Paljon antoi se, että minulla oli koko ajan oma tulkki paikalla, lu-

Miten kuntoutukseen?

1. Ota yhteys sairaalan kuntoutusohjaajaan tai Suomen Kuurosokeat ry:n palveluasiantuntijaan. Kerro, että haluat kuntoutukseen.

2. Tee kuntoutussuunnitelma yhdessä kuntoutusohjaajan tai lääkärin kanssa

3. Kirjaa etukäteen tavoitteesi kuntoutusjaksolle

*Minkälaiset asiat tuottavat sinulle arjessa ongelma ja mihin haluat apua ja ratkaisuja?

*Miten toivot kuntoutuksen paran-

kuun ottamatta niitä aikoja, jolloin olin työntekijöiden ohjauksessa. Silloin pärjäsinkin heidän kanssaan.

Hän kertoo, että olisi valmis lähtemään kuntoutusjaksolle joskus uudelleenkin. Jaakola kannustaa muita.

– Suosittelen kaikille, jotka ovat harkitsemassa kuntoutuskurssille hakeutumista, että laittaisivat hakemuksen Kelalle, että saisivat kurssipäiviä.

Kuntoutukseen hakeutumisessa kannattaa olla oma-aloitteinen ja perustella tarve hyvin. Apua hakeamiseen saa Suomen Kuurosokeat ry:n palveluasiantuntijoilta.

tavan selviytymistäsi arjessa?

*Kerro, että haluat Suomen Kuurosokeat ry:n kuntoutukseen

*Montako vuorokautta haluat kuntoutusta?

4. Täytä Kelan kuntoutushakemus

5. Kerro kuntoutussuunnitelmassa ja kuntoutushakemuksessa, että haluat omaisen mukaan kuntoutusjaksolle.

6. Saat Kelalta kuntoutuspäätöksen. ♦

Tietoa Kelan etuuksista

Kelan etuuksiin tulee joitakin muutoksia. Seuraavassa on esimerkkejä niistä.

Vammaistuet ja eläkettä saavan hoitotuki eivät muutu. Sen sijaan takuueläkkeen täyttä määrää ja eläketukea korotetaan 784,52 euroon kuussa. Muut eläkkeet säilyvät ennallaan. Lääkekatto laskee. Jatkossa se on 572 e kalenterivuodelta.

Eläketukeen tulee muutoksia loka-kuun alussa. Kelan mukaan sen piiriin kuuluvat tällöin ne asiakkaat, jotka ovat ”syntyneet ennen 1.9.1958 ja jotka ovat olleet työttöminä lähes yhtäjaksoisesti viisi vuotta”. Edellytyksenä on myös se, että ”henkilöllä on ollut oikeus työmarkkinatukeen 31.8.2018”.

Eläkkeensaajan asumistuen asumismenojen enimmäismääriä korotetaan 1,8 prosenttia. Eläkeläinen voi työskennellä jatkossa. Kelan mukaan henkilö, joka nostaa kuntoutustukea tai työkyvyttömyyseläkettä Kelasta, voi tienata korkeintaan 784,52 e kuussa. Ansion ylityksestä tulee kertoa Kelalle.

Sairauspäivärahan, kuntoutus- ja

erityishoitorahan määrä nousee hieman. Vähimmäismäärien suuruus on jatkossa 27,86 e arkipäivältä. Lisäksi sairauspäivärahan odotusaika poistuu. Nuorten kuntoutusraha ja ammatillinen kuntoutusraha on vähintään 31,39 e arkipäivältä.

Kelan ammatilliseen kuntoutukseen voi jatkossa hakeutua ilman lääkärinlausuntoa. Kelan mukaan tämä koskee 16-29-v. nuorta, ”jolla ei ole opiskelu- tai työpaikkaa tai jonka opinnot ovat keskeytyneet tai vaarassa keskeytyä”.

Osa-aikaisen työn palkka vaikuttaa työttömyysetuuteen vasta palkanmaksun jälkeen. Käytäntö muuttuu huhtikuun alussa. Työtön voi opiskella jatkossa säilyttäen työttömyysetuuden. Opiskelun pituus voi olla korkeintaan kuusi kuukautta. Tämä koskee 25 vuotta täyttäneitä työttömiä työnhakijoita. Tilanteen arvioi TE-palvelut.

Yleisen asumistuen asumismenojen yläraja nousee jonkin verran. Asumistuen perusomavastuu säilyy ennallaan. Toimeentulotuen perusosa kasvaa. Jatkossa se on yksin asuvalla 497,29 e kuussa. ♦

Vertaistukea sopeutumisvalmennuksesta

Sopeutumisvalmennuskurssin osallistujia ja ohjaajia Porin Yyterissä.

Teksti ja kuvat: Heidi Häyrynen

Kuulonäkövammaisten sopeutumisvalmennuskurssilla riittää hyörinää. Porissa pidettävälle kurssille osallistuu tällä kertaa aistimonivammaisia nuoria ja aikuisia. Heillä on ollut syntymästä asti kuulonäkövamma ja muita vammoja, jotka tuovat arkeen erilaisia kommunikoinnin ja vuorovaikutuksen haasteita.

Sopeutumisvalmennuskurssit auttavat kuulonäkövammaisia pärjäämään uudessa elämäntilanteessa. Lisäksi kursseilta saa tietoa ja taitoja selviytyä arjessa paremmin. Omaiset ovat jaksoilla aktiivisesti mukana.

Opiskelu toi uuden elämäntilanteen
Vaaleahiuksinen nuori tyttö nojaa lähelle pöytää ja piirtää keskittyneesti paperille. **Mira Tuominen**

on käynyt ensimmäisen kerran kuntoutuksessa 1-vuotiaana. Hän on osallistunut sekä yksilöllisille kuntoutusjaksoille että sopeutumisvalmennuskursseille. Niissä on mm. harjoiteltu näön käyttöä, arjen taitoja, liikkumistaitoja sekä liikuttu valkoisen kepin kanssa.

– Uinti on ollut kivointa, hän kertoo.

Miralla on näkökenttäpuutoksia ja näöntarkkuudet ovat alentuneet. Hänellä on myös kuulolaitteet. Ne on hiljattain uusittu, sillä kuulontutkimuksissa korkeat äänet olivat huonontuneet. Nyt kuulolaitteilla kuulee hyvin. Mira sai valita niiden värin itse.

– Kysyin liilaa, Mira sanoo ja esittelee tyylikkäitä kuulolaitteita. Hän on nimennyt ne korviksiksi.

Miralla on edessään uusi elämänvaihe, sillä hän on aloittamassa jatko-opinnot. Tuttu kouluympäristö jää taakse. Hän saa kurssilla yksilöllistä ohjausta, ja myös vertaistuki on tärkeää. Mira kertoo saaneensa aiemmilta kursseilta joitakin samankäisiä tai nuorempia tuttuja, joihin hän on pitänyt yhteyttä.

– Samantyyppisten kanssa pystyy helpommin puhumaan.

Tavoitteet lähtevät asiakkaasta
Suomen Kuurosokeat ry järjestää

Uudet korvikset.

Kuntoutustavoitteet lähtevät asiakkaan tarpeista. Pienilläkin asioilla saadaan paljon aikaan.

sopeutumisvalmennuskursseja eri ikäisille kuulonäkövammaisille henkilöille. Kurssit järjestetään joko yksilöllisesti tai ryhmämuotoisena. Kurssit ovat lyhyitä ja kestävät alle viikon.

Sopeutumisvalmennuskurssin tavoitteet lähtevät aina asiakkaasta ja tämän lähiverkostosta. Omaisten sitoutuminen on tärkeää tavoitteisiin pääsemisessä.

Toimintaterapeutti **Anna Nygrén** kertoo, että sopeutumisvalmennuskurssien tarkoituksena on parantaa asiakkaan elämänlaatua. Asiakkaita tuetaan itseilmaisussa, kommunikaatiossa sekä omatoimisuudessa. Syitä, miksi kurssille hakeudutaan, on monia.

– Asiakkaalla voi olla muutostilan-

teita elämässä. Koulu tai asuinpaikka voi vaihtua, muutetaan pois kotoa, tai aistimonivammaisuudessa on muutos huonompaan.

Pienellä edistysaskeleella iso vaikutus

Nygrénin mukaan moni asiakas ja perhe hyötyy selvästi kuntoutuksesta, ja sille on kovasti tarvetta. Kaikki lääkärit eivät silti vielä osaa ohjata asiakkaita kuntoutukseen, vaikka tietäisivät siitä. Aistimonivammaisten kohdalla jo pienillä edistysaskelilla on kuitenkin iso merkitys arjessa.

Kuurosokeuskuntouttaja Liisa Romo ja Mira Tuominen harjoittelemassa.

– Meillä voi olla vaikeavammaisia henkilöitä kuntoutuksessa ja aina jollain tasolla ollaan menty eteenpäin, kun asiakas ja omainen asettavat sopivat tavoitteet.

Nygrén kertoo erään asiakkaan edistymisestä. Asiakas on kehitysvammainen, kuulovammainen ja autettava. Kommunikaatiossa oli suuria haasteita, eikä häneen saatu kontaktia. Asiakas ja hänen omaisensa tulivat sopeutumisvalmennuskurssille hakemaan tietoa ja tapaamaan muita samassa ti-

lanteessa olevia. Kurssilla huomattiin, että tarvetta olisi yksilölliseen kuntoutukseen, jonne asiakas haki omaisen kanssa ja pääsi.

Yksilöllisessä kuntoutuksessa hän harjoitteli itseilmaisua valitsemalla juoman. Apuna kommunikaatiossa olivat selkokieli ja värikoodit. Asiakas onnistui tekemään itse valinnan. Hän alkoi myös vähitellen ottaa enemmän kontaktia muihin. ♦

Vaikuta aluefoorumeilla

Suomen Kuurosokeat ry, Kuurojen Palvelusäätiö ja Kuurojen Liitto järjestävät keväällä viisi viittomakielistä alueellista foorumia.

Alueellisten foorumien tavoitteena on rohkaista viittomakielisiä osallistumaan ja vaikuttamaan tulevaan sote- ja maakuntauudistukseen ja saamaan tietoa uudistuksista.

Tilaisuuksien pääteemat ovat kielelliset oikeudet sekä osaamiskeskusmalli ja viittomakieliset palvelut. Alustuspuheenvuorot teemoista pitävät Kuurojen Liiton edunvalvon-

nan työntekijät. Lisäksi paikalle on kutsuttu sote- ja maakuntauudistuksen valmistelijoita ja kansanedustajaehdokkaita. Tarkempi ohjelma julkaistaan lähempänä tapahtumia.

Tilaisuudet ovat avoinna kaikille. Ilmoittaudu mukaan alueelliseen foorumiin Suomen Kuurosokeat ry:n verkkosivuilla.

15.2. Tampere
15.3. Helsinki
29.3. Turku
5.4. Jyväskylä
12.4. Oulu ♦

Kuntoutuksen tilat uudistettiin

Teksti ja kuvat: Jaakko Evonen

Kuurosokeiden Toimintakeskuksen A-majoituksen remontti valmistui viime lokakuussa. Reilut yhdeksän kuukautta kestäneen remontin aikana uusittiin A-rakennus ja harjoitusasunnon tilat. Korjauksen piirissä oli kahdeksan majoitushuonetta, oleskelukeittiö, lastenhoito- ja kodinhoitohuone sekä työntekijähuone.

Tilat on tarkoitettu Suomen Kuurosokeat ry:n lyhytaikaismajoitukseen. Niitä voivat käyttää mm. yhdistyksen kuntoutujat, kurssilaiset ja Toimintakeskuksen STEA-sopeutumisvalmennukseen osallistujat. Mikäli tilaa on vapaana, voivat kuurosokeat ja heidän omaisensa yöpyä siellä edullisesti.

– Kaikki sisältä purettiin. Vain jo kolme vuotta sitten korjattu ulkokatto jäi paikoilleen. Myös sisäseinät ja lämpöeristys uusittiin sekä rakennettiin tehokas ilmastointi, kertoo kuntoutumis- ja asumispalvelujohtaja **Risto Hoikkanen**.

Ympäristön suunnittelun lähtökoh-

tana olivat kuurosokeiden erityistarpeet. Hän pitää tärkeänä, että kuntoutus on yhdessä paikassa.

– Näissä tiloissa voi keskittyä siihen asiaan, mitä ollaan tekemässä. Ei tarvitse miettiä, miten löydän paikasta toiseen. Tiloissa on lisäksi kaksi huonetta, jotka on ajateltu tarvittaessa koiran kanssa majoituvien huoneiksi. Siellä on koiraa varten myös pesupaikka.

Hoikkanen kertoo saaneensa asiakkailta paljon hyvää palautetta tiloista. Kiitosta on annettu esimerkiksi kontrasteista ja paikan esteettömyydestä.

Esteettömyys oli myös BST-Arkki-tehdit Oy:n arkkitehti **Timo Siiskosen** mukaan remontin lähtökohana. Projektissa pyrittiin ottamaan huomioon Toimintakeskuksen aiemmissa remonteissa opitut asiat.

– Remontissa parannettiin kaikkien tilojen valaisu- ja ääniolosuhteita. Kattopinnat on toteutettu kaikkua vähentävillä akustiikkalevyillä. Valaisimet on varustettu himmentimillä. Ovissa ei ole kynnyksiä.

Yläkuvassa majoitustila. Alhaalla vasemmalla musiikkihuone ja oikealla kuntosali.

Siiskonen on tyytyväinen remontin lopputulokseen ja onnittelee VTS Ristontaloa esteettömyyspalkinnosta.

– Työskentely Suomen Kuurosokeat ry:n kanssa on ollut minulle erittäin mieluista. Olen oppinut valtavasti näiden kaikkien rakennusprojektien kautta, hän toteaa. ♦

Kohdennettujen avustusten asiakaskysely

Suomen Kuurosokeat ry tekee asiakaskyselyn kohdennetuista avustuksista. Näitä ovat alue-, ICT- ja kommunikaatiopalvelut sekä viriketoiminta.

Tarkoituksena on toiminnan ja asiakaspalvelujen parantaminen ja kehittäminen. Kyselyssä selvitetään, kuinka palvelut ovat vaikuttaneet asiakkaan elämään.

Kyselyyn voi vastata sähköisellä tai paperisella lomakkeella. Niille asiakkaille, jotka eivät käytä tietokonea tai eivät voi käyttää sähköistä lomaketta, lähetetään kysely paperisena automaattisesti. Paperiversi- on mukana tulee palautuskirjekuori, jonka postimaksu on maksettu.

Palveluasiantuntijat (entiset oikeuksienvälön asiantuntijat) ja muut kohdennettujen avustusten työntekijät voivat avustaa kyselyn täyttämisessä. Kyselyn voi täyttää myös avustajan tai tulkin kanssa.

Linkki sähköiseen kyselyyn lähetetään henkilökohtaisesti sähköpostilla. Linkki löytyy myös kuurosokeat-keskustelualueelta (NKL:n Tiedonhallintapalvelut) ja Suomen Kuurosokeat ry:n suljetusta Facebook-ryhmästä.

Suomen Kuurosokeat ry toivoo mahdollisimman monen osallistuvan kyselyyn. Vastausaikaa on 22.2.2019 asti. ♦

Esteettömyyspalkinto VTS Ristontalolle

*Teksti: Jaakko Evonen
Kuva: Hanna Karojärvi*

Kuurosokeiden Toimintakeskuk- sella sijaitseva VTS Ristontalo on saanut Tampereen kaupungin vammaisneuvoston esteettömyys- palkinnon. Se luovutettiin viime joulukuussa.

Palkinnon ottivat vastaan Suomen Kuurosokeat ry:stä talouspäällikkö **Janika Lanne** ja järjestöohjaaja **Milla Lindh** sekä Vuokratalosää- tiö VTS:ltä kiinteistöpäällikkö **Timo Koskinen** ja rakennuttajainsinööri **Jaakko Lehtinen**.

– Talossa on kiinnitetty erityistä huomiota esimerkiksi valaistuk- seen, värimaailmaan ja akustiik- kaan sekä eri aistein havaittaviin opastamistapoihin. Pienetkin yk- sityiskohdat on mietitty niin, että talossa on helppoa ja turvallista kulkea. Asumismukavuutta ja -tur- vallisuu- tta lisää autoton ja viihtyisä piha, kertoo Tampereen kaupunki tiedotteessaan.

– Hanke oli hyvin osallistava, taloon asumaan tulevat ja talossa työ- kentelevät saivat yhdessä vaikuttaa suunnitteluratkaisuihin. Käyttäjien toiveet tulivat hyvin kuulluiksi. Hyvä yhteistyö on jatkunut, arjen toiminta on asiakkaidensa näköistä, ja talo on käyttäjäkunnalle esteetön, tote- aa Suomen Kuurosokeat ry:n kun- toutumis- ja asumispalvelujohtaja **Risto Hoikkanen** tiedotteessa. ♦

Esteettömyyspalkinnon vastaanot- tivat Jaakko Lehtinen, Milla Lindh, Janika Lanne ja Timo Koskinen.

Elämänmakuista elämää

Teksti ja kuvat: Heidi Häyrynen

Kuurosokeiden Toimintakeskuksella asuva **Anne Palo** on hyvä esimerkki periksi antamattomuudesta. Nuorella iällä saatu kuulonäkövammadiagnoosi, Usherin syndrooma, ei lannistanut häntä.

Hän suoritti normaalin peruskoulun ja lukion ja valmistui sen jälkeen hieroja-kuntohoitajaksi. Työn ohella Anne suoritti myös lähihoitajan ammattitutkinnon suuntautuen kuntoutukseen sekä puutarhurin ammattitutkinnon.

Iloa arkeen tuovat lemmikit.

Työelämässä Anne viihtyi hyvin. Hän toimi monipuolisissa työtehtävissä mielisairaalassa, vanhusten hoivakodissa sekä sotainvalidien ja veteraanien kuntoutussairaalassa. Työelämä muuttui kuitenkin vaikeammaksi kuulonäkövammamman edetessä. Lopulta hän jättäytyi pois yli 20 aktiivisen työvuoden jälkeen.

Positiivinen käännekohta elämässä oli kuitenkin sisäkorvaistutteen saaminen. Kuulomaailma aukeni taas. Sanoista sai selvän ja korkeat äänet palasivat. Anne pystyi taas kuulemaan lintujen laulua, radiota ja musiikkia.

Asiat loksahdavat paikoilleen

Työn lopettamisen jälkeen Annella oli aikaa lähteä mukaan Suomen Kuurosokeat ry:n toimintaan ja kursseille. Tampereen Toimintakeskukseen, sen lähialueisiin ja luontoon hän tutustui ICT-koulutus- ja yksilöllisten kuntoutusviikkojen aikana.

– Koirieni kanssa liikuin paljon Hervannan metsissä ja lähialueilla. Tutustuin, millainen paikka tämä on. Vähitellen heräsi ajatus, että voisinko muuttaa joskus tänne?

Muuttopäätöstä Anne pohti pitkään, mutta sitten asiat alkoivat loksahdella paikoilleen. Ajatus muutosta tuntui oikealta ratkaisulta. Anne pääsi kartoituskurssille Tampereelle ja sai vammaispalvelusta myönteisen asumispäätöksen. Oma rivitalokolmio järjestyi Toimintakeskuksesta puoli vuotta myöhemmin.

Yhteisöllisyyttä ja rauhaa

Muutosta on vierähtänyt melkein kaksi vuotta. Anne kertoo pitävänsä kovasti Toimintakeskuksen alueesta, joka muodostaa vehreän keitaan aistipuutarhan kanssa kerrostalojen keskellä. Alueella on helppo liikkua kuulonäkövammaisena ja myös pimeässä.

Apua saa vaikkapa kaupassa käymiseen ja siivoukseen oman tarpeen mukaan. Halutessa on myös ruokailumahdollisuus VTS Ristontalossa.

– Parasta on turvallisuuden tunne. Ei tarvitse murehtia ja miettiä, miten elämässään pärjää, jos näkö menee ja ikää tulee.

Omassa kodissa on saanut elää rauhassa normaalia elämää. Toisaalta mahdollisuus on myös yhteisöllisyyteen.

Toimintakeskuksessa voi osallistua harrastuksiin, opintopiireihin sekä

retkiin ja tapahtumiin. Monet asukkaat ovat tuttuja opiskeluvuosilta, ja muihin hän on tutustunut nopeasti. Kommunikointi on sujunut hyvin niin puheella kuin viittojen. Huumori on myös tärkeää.

– Yhtäkkiä on taas tunne, että elää täyttä elämää ja on sen keskellä. Täällä olen saanut myös jatkaa tekemääni hierojan työtä, josta pidän erityisen paljon. Siinä saan olla juuri omalla paikallani ihmisiä kohtamassa sekä hoitamassa. ♦

Anne on viihtynyt uudessa asunnossaan hyvin. Parasta on turvallisuuden tunne.

ILMOITUKSET

◆ Kerhot

Satakunta

Satakunnan kuurosokeiden kerho kokoontuu 12.2. klo 12–15 Satakunnan Näkövammaisten toimintakeskuksessa. Osoite: Otavankatu 4 C49, Pori. Kerhon kevätkokous ja muut kerhon asiat. Kahvitarjoilu.

Lisätiedot Sainilta: 0400 532 413 tai saini.lepisto@gmail.com.

Keski-Suomi

Keski-Suomen kuulonäkövammaisten kerho kokoontuu keväällä 2019 seuraavasti:

Ma 28.1. Kerhon vuosikokous
Ma 25.2. Vieraana aluepalvelupäällikkö Taru Kaaja
Ma 18.3. Ei aihetta vielä
Ma 29.4. Ei aihetta vielä
Ma 27.5. Ei aihetta vielä

Kellonaika ja paikka: 15:30–17:45, Aseman Pysäkki. Hannikaisenkatu 29, Jyväskylä.

Lisätiedot ja ilmoittautumiset Eskolle: esko.jantti@pp2.inet.fi tai 0400 646 436 (myös WhatsApp).

Oulu

Kerho kokoontuu alkuvuodesta seuraavasti:

22.1. Vuosikokous sekä kuulumisten ja uutisten vaihtoa.
26.2. Suomen Kuurosokeat ry:n hallituksen terveisiä.
19.3. Ruokaterapia

Kokoontumiset tiistaisin kello 13–16. Paikkana Kuurojen yhdistys. Koskitie 19 A, Oulu.

Muut kevään kerhot ilmoitetaan myöhemmin! Leila Rytimaa.

Tampere

Tampereen kuurosokeiden kerhon tapaaminen on ti 26.2. klo 13–16. VTS Ristontalon kuudes kerros, Valtaraitti 9. Vieraana palveluasiantuntija Marjatta Puromäki.

◆ Koulutuksia

Omppu- ja robottipiirit Tampereella

Kokoontumiset iPhone- ja Android-älypuhelimien käyttäjille jatkuvat Hervannassa Kuurosokeiden Toimintakeskuksella, Lintuauran ICT-koulutustilassa. Virtainpolku 4.

Tule mukaan oppimaan uutta ja saamaan älypuhelimien käyttövinkkejä. Mukaan oma puhelin ja tarvittaessa induktiosilmukasi.

Jos olet jo kokenut älypuhelimien käyttäjä, voit tulla jakamaan omat kokemuksesi muiden kanssa ja vaikka auttamaan aloittelijoita. Mikäli mietit älypuhelimien hankkimista, voit tulla kuuntelemaan käyttötapoja, kokemuksia ja keskustelemaan älypuhelimista jo käyttävien kanssa sen käytöstä.

Etukäteen ei tarvitse ilmoittautua. Tule vain mukaan. Osallistujat voivat olla puheella kommunikoivia tai viittomakielisiä, joilla on oma tulkki mukana. Opetus on pienryhmäopetusta. Jos kaipaavat yksilöopetusta, varaa siihen aika erikseen. Opetus tapahtuu yhteistyössä Tampereen seudun Näkövammaiset ry:n kanssa.

Robotti- eli Android -piiri:

keskiviikkona 30.1. klo 9–11
keskiviikkona 6.3. klo 9–11
keskiviikkona 27.3. klo 9–11
torstaina 2.5. klo 9–11
torstaina 23.5. klo 9–11

Omppu- eli iPhone -piiri:

keskiviikkona 30.1. klo 13–15
keskiviikkona 6.3. klo 13–15
keskiviikkona 27.3. klo 13–15
torstaina 2.5. klo 13–15
torstaina 23.5. klo 13–15

Opetus on ilmaista. Matkat jokainen maksaa itse. VTS Ristontalossa on mahdollisuus ruokailuun. Osallistu-

jat maksavat ruokailun itse ja varaavat sen ilmoittamalla keittiöön. Lounaan hinta asiakkaille 7 euroa, kahvi ja pulla 2,5 euroa.

Tietsikkapiiri Tampereella

Kokoontumiset Windows tietokoneen käyttäjille alkavat Hervannassa Kuurosokeiden Toimintakeskuksella. Paikkana Lintuauran ICT-koulutustila. Virtainpolku 4.

Jokaisella kokoontumiskerralla on oma aihe, jota harjoittelemme. Sen lisäksi ehdimme ratkoa muitakin tietokonepulmia ja keskustella. Osallistujat voivat toivoa seuraavan kokoontumiskerran aihetta.

Voit ottaa mukaasi oman tietokoneesi tai käyttää ICT-koulutustilan ohjauskonetta. Ryhmään mahtuu 4–10 osallistujaa, jotka voivat olla puheella kommunikoivia tai viittomakielisiä (oma tulkki mukana). Opetus on pienryhmäopetusta. Jos kaipaavat yksilöopetusta, varaa siihen aika erikseen. Ilmoittautumiset: ict-koulutus@kuurosokeat.fi

Ajankohdat:

ti 29.1. klo 13–15. Muistitikun käyttö, oma tikku mukaan.
ti 5.3. klo 13–15
ti 26.3. klo 13–15
pe 3.5. klo 9–11
pe 24.5. klo 9–11

Opetus on ilmaista. Matkat maksetaan itse. VTS Ristontalossa on mahdollisuus ruokailuun. Osallistujat maksavat ruokailun ja varaavat sen ilmoittamalla keittiöön. Lounaan hinta asiakkaille 7 euroa, kahvi ja pulla 2,5 euroa.

◆ Tapahtumia

Euroopan kuurosokeiden liiton tapahtuma Unkarissa

Budapestissa järjestetään 4.–6.6.2019 liiton kuudes yleiskokous, kolmas kuurosokeiden naisten foorumi ja toinen kuurosokeiden nuorten foorumi. Lisäksi juhliin Unkarin kuurosokeiden yhdistyksen 25-vuotissyntymäpäivää. Tapahtumapaikkana on Danubius hotel Flamenco lähellä Budapestin keskustaa.

Saapuminen Budapestiin on maanantaina 3.6. tai tiistai-aamuna. Ohjelma alkaa tiistaina klo 13. Tarkempi aikataulu julkaistaan myöhemmin.

Hinta:
tiistai 4.6. ja 30 euroa/henkilö
keskiviikko 5.6. ja 60 euroa/henkilö, sisältää lounaan
torstai 6.6. ja 50 euroa/henkilö, sisältää lounaan.

Kaikki kolme päivää 140 euroa/

henkilö. Hinta sisältää hotellimajoituksen (kolme eri huonetyyppiä), aamiaisen, verot ja langattoman verkkoyhteyden käytön hotellin alueella. Vain viides ja kuudes päivä tarjottavat lounaat sisältyvät osallistujahintaan. Muut ateriat maksaa osallistuja itse.

Maksu tilisiirtona suoraan Unkarin kuurosokeiden yhdistyksen tilille:
IBAN: HU52 1040 9015 9011 7325 0000 0000

SWIFT: OKHBHUHB

Viitteeksi EDbU2019 ja osallistujan nimi.

Rekisteröityminen ja maksu on suoritettava 10.3. mennessä. Myös huonevaraukset on hyvä tehdä samanaikaisesti. Rekisteröityminen astuu voimaan osallistumismaksun suorittamisen jälkeen. Vahvistus lähetetään sähköpostitse.

Kuljetuksia lentokentältä ei ole järjestetty. Taksi kannattaa ottaa lentokentältä, hotellille pääsee hyvin myös julkisilla. Peruutukset tulee tehdä sekä järjestäjälle että hotelliin. Mitä aiemmin peruu, sen isomman summan saa takaisin. Peruutus hotelliin tehdään hotellin omien käytäntöjen mukaisesti. Tapahtumajärjestäjä Tamas Ganglille lähetetään allekirjoitettu kirje osoitteeseen gangltamas@gmail.com. Häneltä saa myös lisätietoja englanniksi.

Linkki englanninkieliseen ilmoittautumislomakkeeseen löytyy Suomen Kuurosokeat ry:n verkkosivuilta www.kuurosokeat.fi. Apua hakemiseen voit kysyä yhdistyksen palveluasiantuntijoilta.

Viittomakielen päivän seminaari

Viittomakielen päivän juhlaseminaari järjestetään ti 12.2. kello 9–12. Tapahtumapaikkana on Kansallismuseon auditorio. Osoite Mannerheimintie 34, Helsinki.

Ohjelmassa mm. viittomakielten tilanne lainsäädännössä, tietoa viittomakielisestä samanaikaisopetuksesta ja viittomakielen asema ihmisoikeusnäkökulmasta. Tapahtumassa julkistetaan vuoden 2018 viittomakieliteon tunnustuspalkinto. Kahvitarjoilu kello 8.30.

Ilmoittautumiset verkossa 4.2. mennessä. Lisätiedot ja ilmoittautuminen Kuurojen Liiton verkkosivujen kautta www.kuurojenliitto.fi.

Menetelmiä arkeen ja opetukseen -seminaari

Aika ja paikka: ke 6.2. kello 12–16 Braille-sali. Iiris-keskus, Marjanientie 74, Helsinki. Järjestäjä: Suomen Kuurosokeat ry:n kommunikaatiopalvelut.

Seminaari kutsuu kuulijoita uuden verkkomateriaalin esittelyyn.

Kuinka eri elämäntilanteissa voi olla monta tapaa ilmaista asioita? Tule kokeilemaan, kuinka kommunikoidaan brittiläisillä taktiisormiaakkosilla (BSL) ja suuraakkosilla. Menetelmillä voi kertoa asioita hämärässä, autossa peräkkäin istuessa ja selventää väärinymmärryksiä. Lisäksi aiheena KM FM palveluasiantuntija Anne Ylitalon vastavalmistunut gradu, jossa käsitellään kapeaan näkökenttään viittomista.

Ohjelma

11.45 Saapuminen ja Braille -saliin siirtyminen
12.00 Seminaarin alustus
12.15 Suuraakkoset teoriassa ja käytännössä, Sanna Nuutinen, kommunikaatiotyöntekijä ja Riitta Lahtinen KT, kommunikaatiopäällikkö Suomen Kuurosokeat ry
13.15 Brittiläiset taktiilit sormiaakkoset, Riitta Lahtinen ja Jaana Marttila tulkki/kommunikaatio-opettaja, Viittomakielialan Osuuskunta Via
14.00 Kahvitarjoilu KatriAntell -ravintolassa 3. kerros
14.30 Kapeaan näkökenttään viittominen, Anne Ylitalo, palveluasiantuntija Suomen Kuurosokeat ry
15.45 Loppukeskustelu
16.00 Seminaari päättyy

Paikalla ei yleistulkkauksia/opastusta. Tilassa on induktio ja projektori. Tilaisuus on avoin kaikille aiheesta kiinnostuneille.

Kahvitarjoilun vuoksi toivomme ilmoittautumiset 28.1.2019 mennessä sanna.nuutinen@kuurosokeat.fi tai tekstiviestit / WhatsApp 0400 514 922. Erityisruokavaliot pyritään huomioimaan ennakkoilmoituksen ja ravintolan resurssien mukaan.

Palvelupäivät Vaasassa

Palvelupäivät järjestetään asiakkaille helmi- ja maaliskuussa Vaasassa. Voit tulla tapaamaan palveluasiantuntijaa sekä kysymään ja saamaan tietoa. Mahdollisuus varata aika. Tilaa tarvittaessa tulkki mukaasi.

Aika ja paikka:

Ti 12.2. klo 12–15

Ti 12.3. klo 12–15

Ely-talo, Korsholmanpuistikko 44 (2.kerros).

◆ Helsingin viriketoiminta

Talvirieha

La 2.2. kello 10–16 Paloheinä. Pakilantie 124, Helsinki. Ohjelmassa mm. lumikengillä kävelyä, hiihtoa ja mäenlaskua.

Päivä omakustanteinen. Lumikien vuokra 16 e/3 tuntia. Myynnissä kahvilatuotteita. Omat eväät voi ottaa mukaan. Jos sinulla ei ole suksia ja haluat hiihtää, mainitse siitä ilmoittautumisesi yhteydessä.

Ohjaaja Jaana Marttila ja virikeohjaaja Anita Palo mukana. Ei yleistulkkausta.

Ilmoittaudu Anitalle viimeistään ma 28.1.

Omenapiiri (koulutus iPhoneen käyttöön)

Ti 5.2. klo 13–15 liris, Suomen Kuurosokeat ry:n Helsingin alue-toimisto, 4. kerros. Järjestäjinä viriketoiminta ja Helsingin aluepalvelu yhteistyössä Helsingin ja Uudenmaan Näkövammaiset ry:n (HUN) kanssa. Vetäjinä HUN:sta Ritva Heinlampi, Kalle Haukka ja Ibrahim Milanovic. Mukana myös palveluasiantuntija Heli Lappalainen ja virikeohjaaja Anita Palo. Paikalla ei ole yleistulkkia. Kahvitarjoilu (1 e).

Ilmoittaudu Anitalle tai Helille viimeistään to 31.1. Yhteystiedot: heli.lappalainen@kuurosokeat.fi tai puh. 040 553 9069. Ilmoittautuessa kerro, onko sinulla iPhone käytössäsi.

Kommunikaatiopiiri

Menetelmiä arkeen ja opetukseen -seminaari. Ke 6.2. klo 12–16. Kts. tapahtumailmoitukset muualla lehdessä.

Kuntopiiri

To 7.2., 21.2. ja 28.2. klo 13–16 liris, 2. krs. Kuntosalissa kuntoharjoitte-

lua, uima-allasosastolla vesijumpaa (klo 14.30), uintia ja saunomista. Ohjaajana Jaana Marttila. Paikalla kaksi yleistulkkia. Oma pyyhe mukaan. Torstaina 14.2. ei ole kuntopiiriä.

Pannu kuumana ja ystävänpäivän kahvit

To 14.2. klo 13–15, liris, Suomen Kuurosokeat ry:n Helsingin alue-toimisto, Järjestäjinä viriketoiminta ja Helsingin aluepalvelu. Yhdessäoloa ja kahvittelua. Paikalla virikeohjaaja Anita Palo ja palveluasiantuntija Heli Lappalainen. Ei yleistulkkausta.

Ilmoittautumiset Anitalle viimeistään to 7.2.

Persialainen ravintola Persian Cuisine

Ke 20.2. klo 16–20. Harakantie 20, Espoo. Tule mukaan maistamaan uusia makuelämyksiä. Yhdessäoloa. Ruokailut ym. omakustanteisia. Ei yleistulkkausta.

Ilmoittaudu Anitalle viimeistään ke 13.2.

Kommunikaatiopiiri

Ke 27.2. klo 12–16 Helsingin keskustakirjasto Oodi. Töölönlahdenkatu 4. Tapaaminen kirjaston pääovella klo 12. Yhteinen kierros, jonka päätteeksi kahvit Oodin

kahvila-ravintolassa. Mukana kommunikaatiotyöntekijä Sanna Nuutinen ja virikeohjaaja Anita Palo. Ei yleistulkkausta ja opastusta. Tilaa tarvittaessa oma tulkki tai opas.

Ilmoittaudu Anitalle viimeistään ke 20.2. Yhteystiedot: anita.palo@kuurosokeat.fi ja tekstiviestit / WhatsApp 040 837 7896.

◆ Muut asiat

Ilmoitukset helmikuun Tuntosarveen 1.2. mennessä osoitteeseen viestinta@kuurosokeat.fi.

Eduskuntavaalien 2019 vaalipäivä on sunnuntaina 14.4. Ennakkoäänestys kotimaassa pidetään 3.–9.4. ja ulkomailla 3.–6.4. Tulokset vahvistetaan 17.4. Vaaleista on saatavilla lisätietoa eri kielillä, kuten selkokielellä verkossa osoitteessa <https://vaalit.fi>. ◆